

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี จำนวน 8 ด้าน คือ อุปสรรค มิตรสัมพันธ์ ขาดความสามัคคี ขวัญ มุ่งผลงาน ห่วงเหิน กรุณาปรานี และการเป็นแบบอย่าง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเอกชนจังหวัดชลบุรี จำนวน 743 คน

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยได้แยกเป็นตอนๆ ดังนี้

5.1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามตำแหน่ง เป็นผู้บริหาร จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 15.34 ครู จำนวน 629 คน คิดเป็นร้อยละ 84.66

2) จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ขนาดเล็ก จำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 ขนาดใหญ่ จำนวน 380 คน คิดเป็นร้อยละ 51.14

5.1.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี พบว่า

1) ความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปากกานานๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ ปากกาน้อยครั้ง 5 ด้าน ปากกานานๆ ครั้ง 3 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านขาดความสามัคคี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านอุปสรรคเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏดังนี้

2) ด้านอุปสรรค ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปากกานานๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปรากฏอยู่ในระดับนานๆ ครั้งทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมของครูในโรงเรียนนี้เป็นที่น่ารำคาญใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูในโรงเรียนเอกชนใช้พลังกลุ่มกดดันเพื่อนที่ไม่ให้ความร่วมมือ

3) ด้านมิตรสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏนานๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปรากฏอยู่ในระดับนานๆ ครั้งทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูต้องทำงานร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมอื่นให้สำเร็จมากขึ้น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูในโรงเรียนชอบพูดมากไม่ตรงประเด็นในที่ประชุม

4) ด้านขาดความสามัคคี ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนให้บริหารดูแลความปลอดภัยครูกับนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารงานในหน้าที่ของโรงเรียนแห่งนี้เป็นภาระหนักสำหรับครู

5) ด้านขวัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำเอกสารในหน้าที่การสอนของตนเอง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูรู้ภูมิหลังครอบครัวเพื่อนครูด้วยกัน

6) ด้านมุ่งผลงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏนานๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูได้รับการทักทายจากผู้บริหารโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูรับประทานอาหารกลางวันตามลำพังในห้องเรียน

7) ด้านห่างเหิน ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเชื่อมั่นว่าครูทุกคนปฏิบัติงานเต็มความรู้และความสามารถ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดตารางสอน

8) ด้านกรุณาปรานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเตรียมตัวเป็นอย่างดีเพื่ออธิบายถึงภาระหน้าที่ของโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนช่วยเหลือครู จนเกินขอบเขต

9) ด้านเป็นแบบอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนบอกครูให้ทราบถึงแนวความคิดเห็นใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวของครู

5.1.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

1) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านอุปสรรค ด้านขาดความสามัคคี ด้านขวัญ ด้านกรุณาปรานี และด้านเป็นแบบอย่าง ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านมิตรสัมพันธ์ ด้านมุ่งผลงาน และ ด้านห่างเหิน ไม่แตกต่างกัน

2) ความคิดเห็นผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชนใน จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านขวัญ ด้าน ห่วงเหิน ด้านมุ่งผลงาน ด้านกฎมปราณี และด้านเป็นแบบอย่าง ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านอุปสรรค ด้านมิตรสัมพันธ์ และด้านขาดความสามัคคี ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษายบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรีมีสาระที่นำมา อภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชนในจังหวัด ชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏนานๆ ครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชน ในจังหวัดชลบุรีมีบรรยากาศองค์การไม่ค่อยเหมาะสมผู้บริหารและครูมีการทำงานที่ไม่เป็นทีมงานเดียวกัน ต่างคนต่างทำงาน นอกจากนี้แล้วบุคลากรในโรงเรียนไม่มีการทำงานในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วัลลภ นราพงษ์ (2533, หน้า 151) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร กับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี พบว่า บรรยากาศโดยรวม คือ รวมแบบ รวมอำนาจ หรือเป็นบรรยากาศแบบเปิด ซึ่งผู้บริหารพยายามจะทำให้ผู้ร่วมงานได้รับความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานแต่ในทางตรงกันข้าม ผู้ร่วมงานคิดว่าตัวเองถูกบังคับมากกว่าที่จะเป็นความสมัครใจ บรรยากาศแบบนี้จะไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานมากนักซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อินทรศักดิ์ เทียมเสวต (2536, หน้า 40-45) ได้ทำงานศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในอำเภอ เมืองแม่ฮ่องสอน แม่ลาน้อย แม่สะเรียง ปางมะผ้า มีบรรยากาศแบบควบคุม และกึ่งอำเภอสุขเกษม มี บรรยากาศองค์การแบบรวมอำนาจ และสอดคล้องกับทำงานของ นายสุรสิทธิ์ ศรีสุภาพ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การ ในวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แบบ พบว่า ความคิดเห็น ของผู้บริหาร และครู อาจารย์ ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสถานศึกษาดีเด่น และสถานศึกษาทั่วไป ปรากฏนานๆ ครั้ง และสอดคล้องกับ ณรงค์ รักเดช (2530, หน้า 48-53) ได้ ศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า บรรยากาศองค์การ ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ทั้งขนาด เล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ปรากฏนานๆ ครั้ง เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านขาดความสามัคคี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เป็นครูโรงเรียนเอกชนมักจะถูกคุมในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ครูแต่ละคนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนไปในลักษณะที่ต่างคนต่างทำงานขาดการประสานงานหรือขาดความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งที่มีลักษณะของงานนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือกันทำเป็นหมู่คณะจึงจะได้ผลดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ รักเดช (2530, หน้า 48-53) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียน มัธยมศึกษา ทั้งขนาด เล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นแบบซึมเซา และพบว่าพฤติกรรมของครูในมิติขาดความสามัคคี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนให้บริการดูแลความปลอดภัยครูกับนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรีให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียนและครูทั้งในการเดินทางมาโรงเรียน และระหว่างที่อยู่ในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าโรงเรียนสามารถที่จะดูแลในเรื่องความปลอดภัยได้เป็นอย่างดีแล้วย่อมที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงการดูแลครูในโรงเรียนด้วย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เอกสารงานในหน้าที่ของโรงเรียนแห่งนี้เป็นภาระหนัก สำหรับครู ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนได้กำหนดให้มีผู้ที่รับผิดชอบในการทำงานเอกสารแทนครู ซึ่งครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้ครูมีความคิดเห็นว่างานเอกสารต่าง ๆ เป็นหน้าที่ครูจะต้องจัดมาประกอบการสอนดังนั้นจึงไม่เป็นภาระหนักสำหรับครูมากนัก

ด้านห่างเหิน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนมีความเชื่อมั่นว่าครูทุกคนปฏิบัติงานเต็มความรู้และความสามารถ จึงไม่ค่อยที่จะได้มีการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด ประกอบกับการมอบหมายหน้าที่พิเศษของครูได้รับการมอบหมายให้ทราบโดยทั่วกันซึ่งลักษณะการบริหารงานดังกล่าวทำให้ครูอาจจะคิดว่าผู้บริหารกับครูมีความห่างเหินกันไม่มีการติดตามงานที่ได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด ทำให้ครู มีความรู้สึกที่ผู้บริหาร แสดงตนลักษณะที่เป็นเจ้าแบบแผนและจริงจังเกินไป ไม่ยอมคบหาสมาคมกับใครจะถือปฏิบัติตามระเบียบหลายลักษณะอักษร กฎข้อบังคับ และตามนโยบายอย่างเคร่งครัดแทนที่จะผ่อนปรนเปิดใจกว้าง พุดจาหาหรือ โดยใกล้ชิดกับคณะ ครูและปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์กลับยึดถืออารมณ์ของตนใกล้ชิดหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานสอดคล้องกับแนวความคิด ณรงค์ รักเดช (2530, หน้า 14) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยส่วนรวมเป็นแบบซึมเซาทำให้ครู-อาจารย์ ที่ทำงานในนั้น

มีความรู้สึกทำงานกับผู้บริหารในลักษณะเป็นแบบซึมเซาทำให้บรรยากาศองค์การมีความห่างเหิน ไม่มีความสนิทสนม ไม่มีการปรึกษาหารือกัน ปัญหาในการทำงานเกิดขึ้นจะต้องตัดสินใจเองถ้าผิดพลาดขึ้นมาจะต้องรับผิดชอบ ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบางครั้ง ถ้ายังมีการพูดคุยกันก่อนลงมือทำงานก็ไม่มีผิดพลาดเกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความเชื่อมั่นว่า ครูทุกคนปฏิบัติงานเต็มความรู้และความสามารถ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนได้จัดวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับครูผู้สอนที่มีหน้าที่ต่างๆ ในการทำงานและนอกจากนี้แล้วยังได้มีการมอบหมายงาน วิธีการทำงานที่ชัดเจนให้กับผู้รับผิดชอบ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมิได้ติดตามทำงานอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะให้ครูผู้รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดตารางสอน ทั้งนี้เพราะในการจัดตารางสอนผู้บริหารได้มอบหมายให้กับครูเป็นผู้รับผิดชอบในการสอนผู้สอนจะต้องมีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถที่ดี

ด้านขวัญ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากว่า ครูในโรงเรียนมีความสนุกสนานกับเพื่อนครูในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานบรรยากาศในโรงเรียนมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้แล้ว โรงเรียนสามารถที่จะจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนมีความพร้อมสำหรับห้องเรียน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ สุตสาคร (2537, หน้า 30) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า บรรยากาศโดยรวมของโรงเรียนเป็นแบบแจ่มใส จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยขรรค์ เพ็ญศรี (2530, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษาที่ 10 พบว่า คณะครูมีอิสระในการทำงานตามความสามารถของตน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในงานบางอย่าง ครูมีขวัญกำลังใจดี ผลการปฏิบัติงานดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำเอกสารในหน้าที่การสอนของตนเอง ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน ซึ่งจะต้องมีการเตรียมเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยตนเอง ทั้งนี้รวมไปถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูรู้ภูมิหลังครอบครัวของเพื่อนครูด้วยกัน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนมาจากหลากหลายที่ ซึ่งแต่ละคนก็ไม่ค่อยที่จะสนใจเกี่ยวกับภูมิหลังของครูด้วยกัน

ด้านมุ่งผลงาน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฎานานๆ ครั้ง ทั้งนี้เพราะ ครูมีความรู้ดีกว่าพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหาร ชอบทำงานในลักษณะมีกฎ เกณฑ์ ขาดความยืดหยุ่น มุ่งทำงานให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับครูส่วนใหญ่สูงอายุ และมีภาระงานมากเกินไปกำลังสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮาลพิน (Halpin, 1966, p. 174-181) ที่กล่าวว่า บรรยากาศแบบเปิด (The Opened Climate) ลักษณะของบรรยากาศด้านมุ่งผลงาน เน้นผลงานที่ต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ ศรีสุภาพ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสถานศึกษาดีเด่น แลสถานศึกษาทั่วไป ปรากฎานานๆ ครั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดครูได้รับการทักทายจากผู้บริหาร โรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารจำเป็นต้องทำอะไรที่จะต้องทำความรู้จักกับครูผู้สอนให้มากขึ้นการที่ผู้บริหารทักทายครูก็จะช่วยให้ทำงานระหว่างผู้บริหารและครูเป็นไปในทิศทางที่ดีและสามารถที่สร้างความสนิทสนม ความคุ้นเคยกันและลดช่องว่างระหว่างครูกับผู้บริหาร

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูรับประทานอาหารกลางวันตามลำพังในห้องเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะในโรงเรียนเอกชนพยายามสร้างความสัมพันธ์ให้ครูเกิดการร่วมงานร่วมกัน มีความเป็นมิตรที่ดีต่อกันหรือในบางโรงเรียนจัดให้ครูได้รับประทานอาหารด้วยกัน เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดและสนิทสนมกัน ซึ่งเมื่อเกิดสิ่งเหล่านี้แล้วก็ย่อมที่จะช่วยเหลือในการทำงาน

ด้านมิตรสัมพันธ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฎานานๆ ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากครูในโรงเรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมอื่นให้สำเร็จมากขึ้นไปที่จะทำหน้าที่ประจำของตนเองส่งผลให้เกิดเป็นอุปสรรคต่อการสอน และการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นภาระงานที่หนักมากสำหรับครู ซึ่งลักษณะงานดังกล่าวจะส่งผลต่อการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของบุคลากรครูในโรงเรียน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ศาสตร์สูงเนิน (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของวิทยาลัยพลศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา พบว่า อาจารย์เพศชายและเพศหญิงมีบรรยากาศองค์การด้านมิตรสัมพันธ์ ปรากฎานานๆ ครั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูต้องทำงานร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมอื่นให้สำเร็จมากขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากว่าในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนได้รับความเชื่อถือจากผู้ปกครองและชุมชนที่

โรงเรียนที่ตั้งอยู่ ซึ่งถ้าจะให้กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงแล้วจึงจำเป็นอย่างสูงแล้วจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องระดมความร่วมมือกันปฏิบัติงาน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูในโรงเรียนชอบพูดมากไม่ตรงประเด็นในประชุม ทั้งนี้เป็นเพราะในการประชุมทุกครั้งผู้บริหารได้มีการแจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบถึงหัวข้อที่จะประชุม จึงส่งผลให้การสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องที่ประชุมเป็นไปได้โดยง่าย ปัญหาการพูดที่ไม่ตรงประเด็นจึงปรากฏนานๆ ครั้ง

ด้านอุปสรรค พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฏนานๆ ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากว่าอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียนเอกชนของผู้บริหารมีปัญหาที่พบน้อย ครูส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงาน เพราะถือว่าการกำหนดกระบวนการทำงานหรือการบริหารงานองค์การ ครู สามารถเสนอแนะความคิดเห็นและเลือกกระบวนการทำงานของตนเองได้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา สุทธิปรีชา (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำและบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู ในปีการศึกษา 2543 จำนวน 266 คน พบว่า ครูและผู้บริหารมีบรรยากาศในการทำงานที่เกื้อกูลกันเป็นส่วนใหญ่มีบรรยากาศแบบแจ่มใสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมของครูในโรงเรียนนี้เป็นที่น่ารำคาญใจ ทั้งนี้เป็นเพราะครูในโรงเรียนเอกชนในบางโรงเรียนมีครูจำนวนมาก ซึ่งเมื่อจำนวนมากพฤติกรรมของแต่ละคนก็จะมี ความแตกต่างกันไป ซึ่งในบางครั้งอาจจะก่อให้เกิดความรำคาญ แต่ถ้าผู้บริหารสามารถควบคุมได้ก็จะช่วยลดบรรยากาศที่ไม่ดีในองค์กรได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูโรงเรียนเอกชนใช้พลังกลุ่มกดดันเพื่อนที่มาให้ความร่วมมือ ทั้งนี้เป็นเพราะการทำงานในโรงเรียนเอกชนต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ครูต้องมีการสร้างทีมงานในกลุ่มงานของตนเอง และมีการประสานงานกันครูในโรงเรียนที่ทำหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านกรูณาปรานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากกว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของครูในโรงเรียน นอกจากนี้แล้วผู้บริหารโรงเรียนมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีเพื่ออธิบายถึงภาระหน้าที่ของโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนสามารถแสดงให้ครูเห็นถึงการปฏิบัติงานของตนเองด้วยความอดสาหะเพื่อจะพัฒนาโรงเรียนทำให้เป็นแบบอย่างแก่ครู ซึ่งตามธรรมชาติของการ

ปฏิบัติงานร่วมกันได้รับการเอื้ออำนวยในด้านการบริหารงาน พฤติกรรมของผู้บริหารสามารถทำให้สมาชิกเกิดค่านิยมเรื่องของการเป็นมิตร เกิดความเชื่อถือ ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ทำให้การปฏิบัติงานมีปฏิสัมพันธ์กันจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา สุทธิปริษา (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำและบรรยากาศองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูและผู้บริหารมีบรรยากาศในการทำงานที่เกื้อกูลกัน เป็นส่วนใหญ่มีบรรยากาศแบบแจ่มใสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเตรียมตัวเป็น อย่างดีเพื่ออธิบายถึงภาระหน้าที่ของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีความเข้าใจถึงภาระหน้าที่การ ปฏิบัติงาน และเป้าหมายของโรงเรียนว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร ผู้บริหารมีการศึกษามาเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้ช่วยให้ครูได้เข้าใจถึงแนวทางในการทำงาน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนช่วยเหลือครูจนเกินขอบเขต ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหาร ได้มีการวางตัวที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา การให้ความช่วยเหลือไม่ได้ทำเกินขอบเขตเท่าใดนัก จึง ไม่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ

ด้านเป็นแบบอย่าง พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปรากฏบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้บริหาร โรงเรียนได้มีการแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างแก่ครูในการปฏิบัติงาน เช่น ผู้บริหารมาถึงโรงเรียน ก่อนครูคนอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนยังคงอยู่ช่วยกันทำงานให้เสร็จหลังจากโรงเรียนเลิก และผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนบอกครูให้ทราบถึงแนวความคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานซึ่งลักษณะดังกล่าวก็แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่มีการคิดทำงานให้มีความทันสมัยอยู่เสมอจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ เดชศิริพันธ์ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศการศึกษาองค์การในเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารในวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 16 จังหวัด คณะผู้บริหารได้ดำเนินการ ไปอย่างเหมาะสมกับสภาวะการณ์ของแต่ละวิทยาลัยและมีแนวโน้มเป็นบรรยากาศแบบอิสระ แต่ถ้า ผู้บริหารได้เพิ่มความพยายามในการที่จะนำศิลปะในเชิงบริหารโดยพยายามค้นหาปัจจัยและองค์ประกอบ ที่มีผลกระทบต่อ การสร้างบรรยากาศองค์การให้ดีขึ้นก็สามารถพัฒนาไปสู่บรรยากาศแจ่มใส อันเป็น ลักษณะของบรรยากาศที่พึงพากันในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู

เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนบอกครูให้ ทราบถึงแนวความคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนประชุมครูอย่างสม่ำเสมอ ประชุมอยู่อย่างต่อเนื่อง ประกอบการที่เป็นผู้บริหารในปัจจุบันจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาหาความรู้ที่ ทันสมัยอยู่เสมอได้นำความรู้มาแจ้งให้ครูในโรงเรียนได้รับทราบจะได้นำไปปฏิบัติให้เป็นผลดีแก่โรงเรียน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวของคุณ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้เข้าไปช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวครูถ้าเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แต่ถ้าพบปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาส่วนตัวผู้บริหารจะไม่เข้าไปยุ่งหรือทำได้แค่เพียงให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่สามารถช่วยเหลือได้เท่านั้น

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันทั้งนี้เป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครุมีหน้าที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารจะต้องให้การดูแลครูในหลายๆ ด้าน เช่นการเตรียมอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และบริเวณอาคารสถานที่ให้เรียบร้อยและยังการบริการแก่ครูในด้านต่างๆ และนอกจากนี้แล้วตัวผู้บริหารสามารถที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ครูได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้รวมถึงการดูแล การบำรุงขวัญครู เพื่อให้บรรยากาศองค์การภายในโรงเรียนส่งเสริมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนจึงสอดคล้องกับงานวิจัย ประสิทธิ์เดชศิริพันธ์ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศการศึกษาของคณาจารย์ในเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารในวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 16 จังหวัด มีบรรยากาศองค์การแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านอุปสรรค ด้านขาดความสามัคคี ด้านขวัญ ด้านกรุณาปรานี และด้านเป็นแบบอย่างทั้งนี้เป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครุมองและยึดตัวเองเป็นหลัก ไม่ว่าจะด้านอุปสรรค ด้านขาดความสามัคคีและด้านอื่นๆ ที่กล่าวข้างต้น ผู้บริหารจะมองว่าดีแต่ครุจะมองเป็นตรงข้างจึงแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ ศรีสุภาพ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของการบริหารวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือการเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครุ แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ศาสตร์สูงเนิน (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในแต่ละมิติแตกต่างกัน

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครุจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะครุในโรงเรียนขนาดเล็กมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รู้จักแสดงน้ำใจที่จะทำงานเพื่อโรงเรียนด้วยความเต็มใจ และความวิริยะอุตสาหะครุจะพูดคุยกันอย่างสนุกสนานรู้จักให้อภัยในความผิดพลาดของเพื่อนร่วมงานจึงมีความเป็นเอกภาพสูงครุมีความสัมพันธ์กันอย่างสนิทสนม แต่สำหรับครุในโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีขวัญและกำลังใจมีความรู้สึกไม่ค่อยดีนักครุ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์ฉันมิตร

น้อยเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน คำน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งความเป็นเอกภาพย่อมลดลง ความสัมพันธ์ ฉันทมิตรย่อมมีน้อยลงไปด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ รักเดช (2530, หน้า48-53) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบด้าน ด้านขวัญ ด้านห่างเหิน ด้านมุ่งผลงาน ด้านกรุณาปรานี และด้านเป็นแบบอย่าง แตกต่างกัน ทั้งเป็นเพราะการที่ครู มีความรู้สึกกว่าผู้บริหารในโรงเรียนเอกชน ไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือ ความเห็นอกเห็นใจแสดงความโอนอ่อนผ่อนปรนต่อบรรดาเพื่อนร่วมงาน อย่างเพื่อนมนุษย์ที่จะพึงเอื้อเฟื้อต่อกัน จึงเกิดความรู้สึกต่อพฤติกรรมของผู้บริหารและเพื่อร่วมงานซึ่งแต่ละคนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนไปในลักษณะที่ต่างกันทำงานขาดการประสานงานหรือขาดความร่วมมือกันซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัย สมศักดิ์ ศาสตร์สูงเนิน (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในแต่ละมิติแตกต่างกันและอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนอีก 3 ด้าน คือ อุปสรรค มิตรสัมพันธ์ และด้านขาดความสามัคคี ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ ศรีสุภาพ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การของการบริหารวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บรรยากาศองค์การของวิทยาลัยเทคนิคในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ จำแนกตามลักษณะสถานศึกษาดีเด่นและสถานศึกษาทั่วไปแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชน ขาดความสามัคคี ปรากฏบ่อยครั้ง และห่างเหิน ปรากฏบ่อยครั้งผู้บริหารทำอะไรจึงจะให้มีสามัคคีกันและมีความใกล้ชิดกัน ผู้บริหารและครูควรพบปะสังสรรค์พูดคุยเป็นกันเองและสอบถามปัญหาในการทำงานของครู ถ้าครูติดขัดอะไรก็สามารถมาพูดคุยกับผู้บริหาร เพราะผู้บริหารและครูควรร่วมมือกันทำงานและช่วยกันพัฒนาโรงเรียนไปพร้อมกัน เพราะโรงเรียนเป็นของพวกเขาทุกคน

จากผลการวิจัยพบว่า มิตรสัมพันธ์ ปรากฏนานๆ ครั้ง มุ่งผลงาน ปรากฏนานๆ ครั้ง ผู้บริหารและครูช่วยกันทำงานร่วมกันในกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นมิตรผู้บริหารเชื่อในความคิดเห็นของครูในการทำงานและผลงานของครู โดยจะมีรางวัลเล็กน้อยเป็นกำลังใจในการทำงานของครูและผู้บริหารควรจะ

เป็นผู้นำครูไปงานและเทศการต่างๆ เพื่อครูจะได้มีโอกาสพูดคุยกับบริหารควรทักทายครู ครูจะรู้สึก
กว่าผู้บริหารเป็นห่วงเป็นใยคณะครู

จากผลการเปรียบเทียบผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านอุปสรรค
ด้านขนาดความสามัคคี ด้านขวัญ ด้านกรุณาปราณี ด้านเป็นแบบอย่าง ผู้บริหารจะต้องประพฤติ
ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูหรือเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครู ให้กำลังใจในการ
ทำงานของครู คอยสนับสนุนครูในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกัน ขวัญ มุ่งผลงาน
ขาดความสามัคคี ห่วงเหิน กรุณาปราณี เป็นแบบอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและ
ขนาดใหญ่จะต้อง เป็นผู้นำที่ดี สร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้บริหารควรพบปะพูดคุย
อย่างเป็นกันเองกับคณะครู ขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครูด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในจังหวัดชลบุรี
- 2) ควรจะศึกษาวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 3) ควรจะศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่นๆ

ชลบุรี